

Cinsel istismara maruz kalan çocukların %70'ini küçük yaş grubu oluşturmaktadır

1- Çocuk istismarı (çocuğa kötü muamele) nedir?

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre "Çocuğun sağlığını, fiziksel ve psikosozal gelişimini olumsuz etkileyen, bir yetişkin, toplum ya da devlet tarafından **bilerek ya da bilmeyerek tüm davranışlar** çocuğa kötü muameledir (ÇKM)."

2- Cinsel çocuk istismarı nedir?

Çocuğun kendisinden en az 6 yaş büyük bir kişi tarafından cinsel haz amacıyla zorla ya da ikna edilerek cinsel etkileşime maruz bırakılmasıdır. Enest, tecavüz, çocuğu pornografi ve fuhuş malzemesi yapmaktan; teşhircilik, cinselliği kışkırtan konuşmalar, cinsel ilişki ya da pornografik film seyrettirme, cinsel organları okşama, oral sekse kadar değişen eylemler cinsel istismar spektrumu içindedir.

3- Seksüel davranışların suç olması için gerekli koşullar nelerdir?

- 15 yaşını bitirmemiş kişiye yapılması (eylemde rıza olsa da suçtur),
- Reşit olmayan kişilere yapılması,
- Reşit olan kişiye zor ve şiddet kullanarak ya da tehditle yapılması,
- Hile ile gerçekleştirilmesi (narkoz, eter koklatma gibi),
- Akıl ya da beden hastalığından muzdarip kişiye yapılması,
- 15 yaşını bitiren kızın evlenme vaadiyle kızlığının bozulması,
- Seksüel olayların açıkta olması.

4- Hangi yaş grubunda çocuk cinsel istismarı daha siktir?

Cinsel istismara maruz kalan çocukların yaşa göre dağılımları incelendiğinde; %30'unun 2-5, %40'ının 6-10, %30'unun 11-17 yaş grubunda olduğunu görüyoruz. Bir başka deyişle olguların %70'ini küçük yaş grubu oluşturmaktadır. İstismara maruz kalan çocuklarda kız/erkek oranı 3'tür. Yurt içi yayınlarda ise kız/erkek oranı birbirine yakın bulunmuştur. İstismarcıların %96'sı erkek, %80'i de çocuğun tanıdığı birisidir.

5- Çocuk istismarı tanısı nasıl

konulabilir? Çocuk cinsel istismarı tanısında fizik muayenenin yeri nedir?

- * Fiziksel/genital muayene bulguları,
- * Çocukla yapılan istismar tanı görüşmeleri,
- * Çocukta ortaya çıkan ruhsal bulguların değerlendirilmesi sonucunda multidisipliner bir ekip tarafından tanı konulmalıdır.

Cinsel istismara bağlı olarak küçük çocuklarda sık görülen ve istismar açısından en spesifik bulgular cinsel içerikli oyun ve davranışlardır.

Genital muayene bulguları çoğunlukla normaldir ya da tanı koydurucu değildir.

Genital muayene bulguları olguların ortalama %20-30'unda normal, %10-15'inde kuşkulu (fissür gibi), %40-50'sinde non spesifik (kızarıklık, ödem, sıyrık gibi) bulunmuş, ancak %15-35 (sfinkter yırtığı, perianal ekimoz, hymende kaideye inen yırtık gibi) olguda tanı koydurucu özellikte olduğu bildirilmiştir.

Genital muayenenin kapsamı konusunda kuşku duyuluyorsa genel anestezi altında muayene gerekebilir. Muayene öncesinde anogenital bölgenin değişik bölgelerinden alınacak örnekler spermatozoid bulunması durumunda istismarı doğrulayacağından önemlidir. Cinsel yolla bulaşan hastalıklara ilişkin lezyonlar da cinsel istismar için tanı koydurucudur.

Çok küçük çocuklar bile yaşadıkları önemli olayları, aradan uzun süre geçmesine karşın doğru hatırlayabilirler.

6- Cinsel istismar tanı görüşmesi sırasında görüşmeci nelere dikkat etmelidir?

Çocuğun yaş ve gelişimine uygun (kognitif özellikler, zihinsel gelişim, sözcük haznesi) uygun sözcükler kullanılmalı, çocuğa soruları yanıtlamak için yeterince zaman tanınmalı, çocuğun duygusal tepkileri dikkatle izlenmeli ve uygun tepkilerle çocuk desteklenmelidir.

7- Çocuklar muayene sırasında neler söylerler?

Çok küçük çocuklar bile yaşadıkları önemli olayları, aradan uzun süre geçmesine karşın doğru hatırlayabilirler.

Olayın anımsanması, olayın karmaşıklığına, çocuğun katılımına, duygusal etkisine, çocuğun sözcük, bilgi düzeyine göre değişir.

Kişiler ve yerden çok aktiviteleri hatırlarlar. Özellikle küçük çocuklarda zaman kavramı gelişmemiştir.

Özellikle okul öncesi çocuklar farklı görüşmelerde farklı (tutarsız) ancak %90 oranında doğru bilgi verirler (parçalı hafıza).

Görüşme öncesinde yapılan görüşme ve yönlendirmeler nedeniyle özel sorulara yanlış yanıtlar verebilirler.

Açık uçlu sorulara erişkinler kadar (%94) doğru yanıt verirler.

8- Çocuklar yaşadıklarını neden söylemezler?

Kendilerine inanılmayacağından korkarlar. Başlarının belaya gireceğinden korkarlar. İstismarcının tehditlerinden korkarlar.

İstismarcıyı korumak isteyebilir, sevebilir ama yaptıklarını sevmezler.

Nasıl anlatılacağını bilmeyebilirler.

Cinsel davranışların yanlış olduğunu bilmeyebilirler.

Arkadaşları tarafından dışlanabileceklerinden korkarlar.

Homoseksüel olarak adlandırılacaklarından korkarlar.

Büyüklerle (otorite figürleriyle) cinsel konuları konuşmaktan utanırlar, korkarlar.

Gammaz olarak adlandırılmak istemezler.

İyi çocukların cinsellikle ilgili sözcükleri kullanmasının doğru olmadığı söylenmiştir.

9- Çocuklar sonunda nasıl söylerler?

İstismarın derecesi, sıklığı artar ve çocuğu korkutursa,

Cinsel istismardan korunmayla ilgili bilgi alırsa ve kendisine yapılanın doğru olmadığını

fark ederse ve söylenmesi gerektiğini öğrenirse,

Çocuklar sırlarını en yakın arkadaşları ile paylaşmak isteyebilirler.

Kardeşleri kendisinin ilk istismar edildiği yaşa gelmişse onları korumak maksadıyla,

Ergenliğe gelmişse hamilelikten korkar ya da istismarcının baskısından kurtulmak için,

Çocuk güvenebileceği ve kendisi ile yakından ilgilenen bir yetişkinle karşılaştığı zaman,

Fiziksel bir yakınması (üriner enfeksiyon vb.) sonrası doktora gittiğinde.

10- Cinsel istismara maruz kalan çocuklarda görülebilen bulgular nelerdir?

Tekrarlayıcı, rahatsız edici düşünceler,

Olayla ilgili kabuslar,

Uykuya dalma güçlüğü (karanlık olayı çağırıştırabilir ya da kabus göreceğini düşündüğü için uyumak istemez), öfke patlamaları, konsantrasyon güçlüğü,

İlkokul sonrası ve adolesanlarda flashback'ler (olay anını yaşıyormuş gibi hissetmeleri-durumu çıldırmış gibi hissettikleri şeklinde açıklarlar),

Olayı anımsatan nesnelere karşı yoğun psikolojik sıkıntı, korku reaksiyonu,

Olayı anımsatan yerler, kişiler, görüntüler ve konuşmalardan kaçınma,

Yineleyici oyunlar (olay sırasında yaşadığı sıkıntıyı oyun sırasında yenerler, çünkü oyunu kendileri yönlendirebilirler).

Yaşına uygun olmayan cinsel davranışlar,

Cinsel davranışlarda artma, masturbasyon,

Yaşadıkları cinsel travmayı yeniden yaşama ve tekrarlama eğilimi: cinsel oyunlar oynama, erişkinleri ayartıcı davranışlarda bulunma gibi,

Cinsel kimlik bozuklukları,

Cinsel işlev bozuklukları,

Cinsel istismara uğrayan çocukların %50'sinde travma sonrası stres bozukluğu görülmekte, depresyon, düşük benlik saygısı, intihar davranışları, damgalanmışlık hissi, alkol ve madde kötüye kullanımı eşlik edebilmektedir.

Borderline kişilik bozukluğu saptanan kişilerin %70-80'inde, çoğul kişilik bozukluğu saptanan kişilerin %85-95'inde çocukluk çağı cinsel istismar öyküsü pozitif bulunmuştur. Yine cinsel istismarda bulunan kişilerin de %60-95'inde öykü pozitifdir.